

Počet zmínek: 1

Online: 1 |

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Hvězda Císařova pekaře Marie Vášová: zakázaná láska, statečný vzdor režimu a jako trest zapomnění

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 17.09.2025 12:53:44, Datum importu: 17.09.2025 12:59:12, Zdroj: medium.seznam.cz, Autor: Dominika 8765, Rubrika: Lidé a společnost, Periodicita: Denně, Provozovatel: Seznam.cz, a.s., Země: CZ, AVE: 99 000 Kč, GRP: 7,03, OTS: 632 325, Měsíční návštěvnost: 23 125 884, Celková návštěvnost: 20 472 201, RU/den: 632 325, RU/měsíc: 2 961 491

Hraběnka Stradová z legendárního filmu Císařův pekař – Pekařův císař působila na plátně jako noblesní dáma. Ve skutečnosti však Marie Vášová žila život tvrdý život, sama s dvěma syny. Byl to důsledek zakázané lásky.

Článek

Komise ztuhla v němém šoku. V tichu volební místnosti právě padla slova, která nikdo nečekal: „Když si nemůžu kandidáta sama vybrat, nejsou to žádné volby.“ Byl rok 1971 a herečka Marie Vášová stála u urny a bez obalu pronesla to, co si ostatní jen mysleli.

V pár větách veřejně zpochybnila komunistické volby – a podepsala si tím ortel. Do té chvíle byla uznávanou divadelní hvězdou, ozdobou pražského Národního divadla. Od té chvíle se její svět nevratně změnil.

Narodila se v Praze roku 1911 a vyrostla jako spořádaná měšťanská dcerka. Učili ji slušnosti, poslušnosti a kázni. Ona ale od malička snila o divadle. Jednou doma náhodou našla starý školní sešit z páté třídy – slohové cvičení na téma Čím chci být a proč.

Malá Marie do něj tehdy napsala naivně upřímnou odpověď: „Chtěla bych být učitelkou, abych mohla dávat pětky, a herečkou, abych mohla chodit po jevišti v krásných šatech.“ Rodiče ale o herectví nechtěli ani slyšet. Po obecné škole ji poslali studovat rodinnou a obchodní školu, a Marie se poslušně vyučila úřednicí.

Po maturitě nastoupila do pražské Škodovky a nějaký čas vedla záznamy v tovární kanceláři. Navenek byla vzorným dítětem, jaké si rodiče přáli. Ve skutečnosti ale žila dvojím životem.

Každý večer místo dívčích dostaveníček tajně utíkala do hlediště Vinohradského divadla. Tam stála skrytá v křídlech jeviště a jako komparsistka hltila atmosféru představení. Divadelní šminky jí voněly jako nejdražší parfém.

Na vinohradských prknech se seznámila s herečkou Mílou Pačovou a režisérem Antonínem Strnadem, kteří v ní rozpoznali talent. Začali ji po práci tajně učit hereckému řemeslu. Marie tak vedla dvojí existenci – ve dne spořádaná úřednice, po nocích zapálená divadelnice.

Ve dvaceti jednom letech se rozhodla, že už nebude žít jen ve snech. Definitivně se rozhodla pro divadlo. Bez vědomí rodičů – ale těm už stejně nezbývalo než její volbu akceptovat, protože dcera mezitím dospěla v plnoletou mladou ženu.

Psal se rok 1932 a Marie poprvé utíká z domu přímo na jeviště. Přijímá angažmá u kočovné společnosti ředitele Karla Rodena a vyráží na štace po republice. První sezónu strávila v Rodenově souboru, další v divadle v Olomouci, potom pokračovala v Českých Budějovicích, a nakonec zakotvila na delší dobu ve **Státním divadle** v **Ostravě**.

Za protektorátu hostovala krátce na prknech Národního divadla a objevila se i v malých rolích ve filmu. Poprvé si

zahrála v roce 1941 v melodramatu *Modrý závoj*, podruhé v roce 1943 ve filmu *Žíznivé mládí*. Tehdy ještě nikdo netušil, jak velkou hvězdou se brzy stane.

Válka skončila a Marie Vášová v srpnu 1945 přijala stálé angažmá v činohře Národního divadla. Rozmýšlela se, jestli nabídku přijmout – dobře věděla, že vstoupit na slavnou první scénu znamená nejen slávu, ale i obrovský tlak a zodpovědnost. Nakonec řekla ano. Národnímu divadlu zůstala věrná až do konce svého života.

Na jevišti brzy zazářila. Byla vysoká a štíhlá, s ostře řezaným obličejem a pronikavým pohledem. Její hlas měl sametově hlubokou altovou barvu, která dokázala pohladit, ale i zle zahučet. Režiséři rychle rozpoznali, že Vášová se nejlépe hodí do postav dramatických hrdinek.

Tragické ženské postavy byly její doménou. Ztělesňovala je s ohromnou vnitřní intenzitou – možná i proto, že v sobě sama nosila notnou dávku skryté bolesti a spalujících vášní. Už její první velká role ve filmu přinesla senzaci. V proletářském dramatu *Siréna* (1947) ztvárnila nebojácnou dělnici Hudcovou, matku rodiny, která vede stávkou proti bezpráví.

Její výkon bral dech – a film *Siréna* získal na festivalu v Benátkách Zlatého lva za nejlepší snímek. Vášová se díky němu stala mezinárodně známou herečkou. Doma herečka obdržela svou první Státní cenu.

Podobně strhující byla i jako zoufalá matka studenta, kterého popraví nacisti, ve filmu *Vyšší princip* (1960). I tam se její hrdinka vzepřela nelidské zvůli. Film získal Státní cenu, která ocenila i herecké výkony. Vášová byla jednou z těch, kdo se na úspěchu snímku zásadně podíleli.

Její filmové postavy často bojovaly proti bezpráví a staly se symbolem odporu proti útlaku. Přesto si ji většina diváků dodnes pamatuje hlavně jako rozvernou hraběnkou Stradovou z komedie *Císařův pekař – Pekařův císař* (1951). Byla to jedna z mála komediálních rolí, jaké kdy dostala – a zhostila se jí s noblesou.

Slavný Jan Werich si ji pro roli svůdné vdavekchtivé Kateřiny Stradové vyžádal osobně a nelitoval. Vášová uměla být i nesmírně vtipná, když opustila své obvyklé tragické polohy.

Na vrcholu kariéry působila Marie Vášová sebejistě a nepřístupně. Svůj soukromý život si střežila, a na veřejnosti vystupovala s elegantní strohostí. Nebyla zlá – jen přísná. Na své okolí, ale zejména sama na sebe. Musela být. Vždy si totiž vybírala tu těžší cestu a následkům čelila s hrdě vztyčenou hlavou.

Její ženský osud se v mnohém podobal dramatům, která hrála na scéně. Životní láskou Marie Vášové se stal muž, kterého nemohla mít celého: architekt, scénograf a designér Josef Hesoun – výrazná osobnost české architektury, která se podílela na mnoha výstavách a scénografických projektech.

Vášová milovala trávit léto mimo dosah divadelního ruchu, v jihočeském kraji u Písku, kde řeka Otava meandruje mezi lesy. V oblasti zvané Smetiprach stával vyhlášený penzion, kam jezdila pražská umělecká společnost – a kde léta odpočíval i Josef Hesoun s manželkou. Marie se do charismatického architekta vášnivě zamilovala.

Jejich vztah měl však háček. Hesoun byl ženatý a rozvod nepřicházel v úvahu. Jeho manželka nemohla mít děti a mimomanželský románek slavného muže trpce, ale tiše tolerovala. Marie Vášová tak nikdy nebyla oficiálně provdaná, ale přesto se stala dvojnásobnou matkou.

S Hesounem měla dva syny: prvorozený Josef se narodil v roce 1945, o čtyři roky později přibyl Jiří. Chlapci dostali příjmení po své mamince, protože vyrůstali jen s ní. Hesoun sice zůstával nablízku rodiny, pomáhal finančně a v rámci možností se o syny staral, ale největší díl péče zůstal na bedrech Vášové.

Herečka přistoupila k mateřství stejně jako ke všemu – odpovědně a nekompromisně. Kombinovat špičkovou kariéru a výchovu dětí pro ni bylo náročné, a tak u ní nečekejme obraz laskavé, usměvavé maminky, která děti rozmazluje. Byla na své syny tvrdá.

Vášová se nikdy zcela nevzdala herectví, nepřerušila práci ani v době těhotenství a mateřství – jiné ženy by to možná odrovnalo, ale ona měla energie na rozdávání. Našla si systém, jak zvládat stres i únavu.

„Vím o sobě jen to, že je ve mně ukrutná síla, vůle a chuť hrát, hrát a hrát. Na strasti mám svůj recept – jízdu v automobilu. Při řízení vypnu myšlenky a soustředím se jen na ně. Je to jako horolezectví ve městě. Víte, herci je každá minuta odpočinku drahá, tím spíše, když je to žena a má dvě děti,“ říkala Marie.

V padesátých a šedesátých letech se Marie Vášová stala známou postavou české činohry. Ztvárnila desítky velkých rolí na jevišti i ve filmu. Kolegové k ní vzhlíželi s úctou – a mnozí z ní měli i strach.

„Milá Mařenko, já se vás stále bojím, i přes svou šedesátku. Váš Karel Höger,“ napsal jí jednou v žertu slavný herecký kolega, který dobře vystihl respekt, jaký budila. Byla nádherná, hrdá a vždy svá. A právě tahle její nezávislá povaha ji nakonec přivedla do problémů.

Marie Vášová nedokázala mlčet, když cítila bezprávi nebo hloupost. Svůj názor se nebála říct nahlas, i kdyby tím riskovala kariéru. Už v polovině 50. let vzbudila rozruch, když při pohledu na oficiální portrét komunistického ministra školství Zdeňka Nejedlého visící v chodbě divadla prohodila: „Jak dlouho tady bude ještě viset ten dědek?“

Kolegové zbledli – takové rouhání proti stranickému potentátovi mohlo znamenat malér. A taky znamenalo. Pár týdnů poté dorazily na vedení stížnosti, že prý členka souboru Vášová je „politicky nevyzrálá“ a „nechápe novou dobu“. Tehdy ji však ještě zachránilo její výjimečné umění a také přímluva některých vlivných režisérů.

Talent Marie Vášové byl pro stát zkrátka cenný – a tak jí ten „prohřešek“ byl odpuštěn. Herečka dál dostávala velké role a sbírala pocty – v roce 1961 jí byl udělen titul zasloužilé umělkyně.

Jenže pak přišla doba, která nesnesla žádný vzdor. Po roce 1968 v Československu zavládla temná normalizace a komunistický režim začal tvrdě trestat jakékoli projevy občanské neposlušnosti. Marie Vášová i tehdy stála na straně pravdy.

Na konci 60. let se ostře vymezila proti zásahům stranických úředníků do fungování Národního divadla – veřejně protestovala, když nový režim po sovětské invazi začal z divadla vyhazovat „nepohodlné“ kolegy a dosazovat místo nich kádrově spolehlivé figury. Vášová cítila bezmoc a ponížení.

Přesto stále hrála, i když velké filmové role už nepřicházely. A pak se odehrála ona scéna ve volební místnosti, kterou jsme viděli na začátku. Bylo jí šedesát let a možná už neměla co ztratit. Před komisí, která dohlížela na průběh tzv. voleb, pronesla nahlas, že bez možnosti volby to žádné volby nejsou.

A to se v roce 1971 neodpouštělo. Vášová okamžitě upadla v nemilost režimu. Ze dne na den se ocitla na černé listině. V divadle i ve filmu pro ni najednou nebylo místo – její jméno se stalo nežádoucím.

Od té doby se na jevišti a před kamerou objevovala jen výjimečně. Hereckých příležitostí razantně ubylo, jen paběrkovala. Z někdejší hvězdy se stala polozapomenutá herečka.

Stihla už jen pár menších rolí, většinou navíc symbolických: režim ji například obsadil do válečného filmu Osvobození Prahy (1975) do role opoziční poslankyně Fráni Zemínové – tedy ženy, kterou komunisté považovali za nepřítele. Jako by Marie mohla už jen hrát ty, které nová moc nenáviděla.

Pomstychtiví mocipáni šli dokonce tak daleko, že se snažili vymazat Vášovou z paměti publika. Podle některých pamětníků byly v archivních rozhlasových hrách, kde dříve účinkovala, její repliky nahrazovány hlasem jiné herečky. Když odevzdaně seděla doma a z rádia slyšela místo svého záznamu cizí hlas, cítila možná, že tohle je skutečný konec.

Jednoho večera přišel domů její syn a spatřil, že maminka bezmocně sedí na židli. „Bylo mi jí moc líto. Trpěla, ale nemluvila o tom. Přitom byla velice činorodá. Neměla ve zvyku projevovat slabost, bolesti si zvykla nést sama. Přesto z ní vždy vyzařovala síla,“ popsal tu chvíli Josef. Jeho energická, silná matka najednou nemohla dělat to, co milovala nejvíc. Přišla o jeviště, o své publikum, o smysl života. Ale ani tak se nezlomila.

Marie Vášová nakonec musela opustit milované divadlo a oficiálně odešla do důchodu. Naštěstí aspoň televize na ni nezapomněla – před kamerou stála naposledy v roce 1984, kdy přijala epizodní roli v populárním seriálu Sanitka. V témže roce, dne 6. srpna 1984, Marie Vášová v Praze náhle zemřela na srdeční selhání. Bylo jí 73 let.

Ještě na jaře toho roku se objevila na obrazovce – šarmantní dáma s hlubokýma očima, v nichž se zračilo všechno utrpení i nezlomnost osudu. Jako by se loučila s publikem, které ji kdysi tolik milovalo. Její jméno se sice v době normalizace nesmělo vyslovovat, ale pro mladší generaci hereček zůstala morálním vzorem.

Nikdy se nezpronevěřila pravdě. Nepodepsala ponižující Antichartu, nedala se zlákat k loajalitě výměnou za výhody.

Raději tiše trpěla v ústraní, než by se vzdala své hrdosti. Její nejbližší na ni nikdy nezapomněli. „Myslím, že moje babička měla mnohem větší kuráž, než mám já,“ řekla o ní po letech vnučka Viktorie, která se narodila až sedm let po její smrti.

Zdroje:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Marie_V%C3%A1šová

https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/marie-vasova-herecka-film-narodni-divadlo.A210304_151324_filmvideo_kzem

<https://nasregion.cz/uprimna-cestna-neuplatna-takova-byla-marie-vasova-coz-ji-pripravilo-o-pekne-role-122415/>

<https://zeny.iprima.cz/marie-vasova-z-filmu-pekaruv-cisar-kolegove-se-ji-bali-444210>

<https://www.i60.cz/clanek/detail/8906/marie-vasova-vzdy-elegantni-dama>

<https://www.krajskelisty.cz/praha/19479-vzorna-dceruska-se-razne-postavila-na-zadni-a-pak-ji-werich-uspal-na-nebesich-tajnosti-slavnych.htm>

<https://zeny.iprima.cz/marie-vasova-z-filmu-pekaruv-cisar-kolegove-se-ji-bali-444210>

Medium.cz

Na internetu jako doma

Vyěmchat více

médium.cz

MOŽE SLEDOVANÉ

CHCI ZAČÍT PSÁT

Lidé a společnost

Medium.cz > Lidé a společnost > Hvězda Císařova pekaře Marie Vášová: zakázaná láska, statečný vzor režimu a jako trest zapomnění

Hvězda Císařova pekaře Marie Vášová: zakázaná láska, statečný vzor režimu a jako trest zapomnění

DOMINIKA B765

dedovat 51

Medium.cz je otevřená blogovací platforma, kde mohou lidé svobodně publikovat své texty. Nejde o portál formam.cz ani žádnou z jeho redakcí.

DNES 17. 9. 12:34

Hraběnka Stradová z legendárního filmu Císařův pekař – Pekařův císař působila na plátně jako noblesní dáma. Ve skutečnosti však Marie Vášová žila život tvrdý život, sama s dvěma syny. Byl to důsledek zakázané lásky.

Komise ztuhla v němém šoku. V tichu volební místnosti právě padla slova, která nikdo nečekal: „Když si nemůžu kandidáta sama vybrat, nejsou to žádné volby.“ Byl rok 1971 a herečka Marie Vášová stála u urny a bez obalu pronesla to, co si ostatní jen mysleli.

V pár vteřinách veřejně zpochybnila komunistické volby – a podepsala si tím ortel. Do té chvíle byla uznávanou divadelní hvězdou, ozdobou pražského Národního divadla. Od té chvíle se její svět nevratně změnil.

Narodila se v Praze roku 1911 a vyrostla jako spořádaná měšťanská dívka. Učili ji slušnosti, poslušnosti a kázní. Ona ale od malička snila o divadle. Jednou doma náhodou našla starý školní sešit z páté třídy – slohové cvičení na téma *Čím chci být a proč*.

Malá Marie do něj tehdy napsala naivně upřímnou odpověď: „Chtěla bych

Další články autora /

Věda a historie / Saša Rašilov starší: mystifikátor a bohém, kterému nebylo rovno

VCERA

Lidé a společnost / Karla Olíčová byla stejně slavná jako Gollová, život ale dožila v ústraní a lidé ji měli za mrtvou

15. ZÁŘÍ 2025

Lidé a společnost / Prvotvůrčí filmový milovník Svatopluk Beneš trpce přiznal: „Do dnešního světa už ale nepatřím“

15. ZÁŘÍ 2025

Všude dobře, s aplikací nejlip

B2Bpartner

planovac.b2bpartner.cz

Navrhnete si svou kancelář?

Online, zdarma a s pohodlím domova

být učitelkou, abych mohla dávat pětky, a herečkou, abych mohla chodit po jevišti v krásných šatech.“ Rodiče ale o herectví nechtěli ani slyšet. Po obecné škole ji poslali studovat rodinnou a obchodní školu, a Marie se poslušně vyučila **úřednicí**.

Po maturitě nastoupila do pražské **Škodovky** a nějaký čas vedla záznamy v tovární kanceláři. Navenek byla vzorným dítětem, jaké si rodiče přáli. Ve skutečnosti ale žila dvojím životem.

Každý večer místo dívčích dostaveníček tajně utíkala do hlediště **Vinohradského divadla**. Tam stála skrytá v křídlech jeviště a jako **komparistka** hltala atmosféru představení. Divadelní šminky jí voněly jako nejdražší parfém.

Na vinohradských prknech se seznámila s herečkou **Mílou Pačovou** a režisérem **Antonínem Strnadem**, kteří v ní rozpoznali talent. Začali ji po práci tajně učit hereckému řemeslu. Marie tak vedla dvojí existenci – ve dne spořádaná úřednice, po nocích zapálená divadelnice.

Ve dvaceti **jednom** letech se rozhodla, že už nebude žít jen ve snech. **Definitivně se rozhodla pro divadlo**. Bez vědomí rodičů – ale těm už stejně nezbývalo než její volbu akceptovat, protože dcera mezitím dospěla v plnoletou mladou ženu.

Psal se rok 1932 a Marie poprvé **utíká z domu** přímo na jeviště. Přijímá angažmá u **kočovní společnosti** ředitele **Karla Rodena** a vyráží na štace po republice. První sezónu strávila v **Rodenově** souboru, další v divadle v **Olomouci**, potom pokračovala v **Českých Budějovicích**, a nakonec zakotvila na delší dobu ve **Státním divadle v Ostravě**.

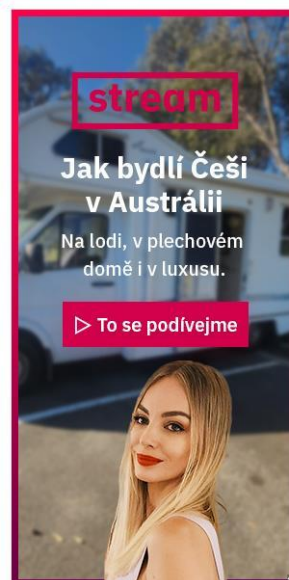
Za protektorátu hostovala krátce na prknech **Národního divadla** a objevila se i v malých rolích ve filmu. Poprvé si zahrála v roce 1941 v melodramatu *Modrý závoj*, podruhé v roce 1943 ve filmu *Žíznivé mládí*. Tehdy ještě nikdo netušil, jak velkou hvězdou se brzy stane.

Válka skončila a Marie Vášová v srpnu 1945 přijala stálé angažmá v činohře Národního divadla. **Rozmýšlela se**, jestli nabídku přijmout – dobře věděla, že vstoupit na slavnou první scénu znamená nejen slávu, ale i obrovský tlak a zodpovědnost. Nakonec řekla ano. Národnímu divadlu zůstala věrná až do konce svého života.

Na jevišti brzy zazářila. Byla **vysoká a štíhlá**, s ostře řezaným obličejem a pronikavým pohledem. Její hlas měl sametově hlubokou altovou barvu, která dokázala pohladit, ale i zle zahučet. Režiséři rychle rozpoznali, že Vášová se nejlépe hodí do postav dramatických hrdinek.

Tragické ženské postavy byly její doménou. Ztělesňovala je s ohromnou vnitřní intenzitou – možná i proto, že v sobě sama nosila notnou dávku skryté bolesti a spalujících vášní. Už její první velká role ve filmu přinesla senzací. V proletářském dramatu *Sířena* (1947) ztvárnila nebojácnou dělnici Hudcovou, matku rodiny, která vede stávkou proti bezpráví.

Její výkon bral dech – a film *Sířena* získal na festivalu v Benátkách **Zlatého lva za nejlepší snímek**. Vášová se díky němu stala mezinárodně známou herečkou. Doma herečka obdržela svou první **Státní cenu**.

Reklama

Podobně strhující byla i jako zoufalá matka studenta, kterého popraví nacisti, ve filmu *Vyšší princip* (1960). I tam se její hrdinka vzepřela nelidské zvlí. Film získal Státní cenu, která ocenila i herecké výkony. Vášová byla jednou z těch, kdo se na úspěchu snímku zásadně podíleli.

Její filmové postavy často bojovaly proti bezpráví a staly se symbolem odporu proti útlaku. Přesto si ji většina diváků dodnes pamatuje hlavně jako rozvernou hraběnkou Stradovou z komedie *Císařův pekař – Pekařův císař* (1951). Byla to jedna z mála komediálních rolí, jaké kdy dostala – a zhostila se jí s noblesou.

Slavný Jan Werich si ji pro roli svůdné vdavekchtivé Kateřiny Stradové vyžádal osobně a nelitoval. Vášová uměla být i nesmírně vtipná, když opustila své obvyklé tragické polohy.

Na vrcholu kariéry působila Marie Vášová sebejistě a nepřístupně. Svůj soukromý život si střežila, a na veřejnosti vystupovala s elegantní strohostí. Nebyla zlá – jen přísná. Na své okolí, ale zejména sama na sebe. Musela být. Vždy si totiž vybírala tu těžší cestu a následkům čelila s hrdě vztyčenou hlavou.

Její ženský osud se v mnohém podobal dramatům, která hrála na scéně. Životní láskou Marie Vášové se stal muž, kterého nemohla mít celého: architekt, scénograf a designér Josef Hesoun – výrazná osobnost české architektury, která se podílela na mnoha výstavách a scénografických projektech.

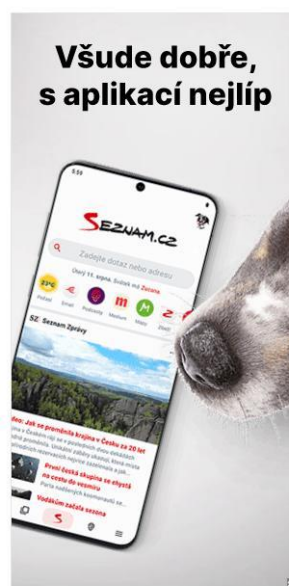
Vášová milovala trávit léto mimo dosah divadelního ruchu, v jihočeském kraji u Písku, kde řeka Otava meandruje mezi lesy. V oblasti zvané Smetiprach stával vyhlášený penzion, kam jezdila pražská umělecká společnost – a kde léta odpočíval i Josef Hesoun s manželkou. Marie se do charismatického architekta vášnivě zamilovala.

Jejich vztah měl však háček. Hesoun byl ženatý a rozvod nepřicházel v úvahu. Jeho manželka nemohla mít děti a mimomanželský románec slavného muže trpce, ale tiše tolerovala. Marie Vášová tak nikdy nebyla oficiálně provdaná, ale přesto se stala dvojnásobnou matkou.

S Hesounem měla dva syny: prvorozený Josef se narodil v roce 1945, o čtyři roky později přibyl Jiří. Chlapci dostali příjmení po své mamince, protože vyrůstali jen s ní. Hesoun sice zůstával nablízku rodiny, pomáhal finančně a v rámci možností se o syny staral, ale největší díl péče zůstal na bedrech Vášové.

Herečka přistoupila k mateřství stejně jako ke všemu – odpovědně a nekompromisně. Kombinovat špičkovou kariéru a výchovu dětí pro ni bylo náročné, a tak u ní nečekejme obraz laskavé, usměvavé maminky, která děti rozmazluje. Byla na své syny tvrdá.

Vášová se nikdy zcela nevzdala herectví, nepřerušila práci ani v době těhotenství a mateřství – jiné ženy by to možná odrovnalo, ale ona měla energii na rozdávání. Našla si systém, jak zvládat stres i únavu.

Reklama

„Vím o sobě jen to, že je ve mně ukrutná síla, vůle a chuť hrát, hrát a hrát. Na strasti mám svůj recept – jízdu v automobilu. Při řízení vypnu myšlenky a soustředím se jen na ně. Je to jako horolezectví ve městě. Víte, herci je každá minuta odpočinku drahá, tím spíše, když je to žena a má dvě děti,“ říkala Marie.

V padesátých a šedesátých letech se Marie Vášová stala **známou postavou české činohry**. Ztvárnila desítky velkých rolí na jevišti i ve filmu. Kolegové k ní vzhlíželi s úctou – a mnozí z ní měli i strach.

„Milá Mařenko, já se vás stále bojím, i přes svou šedesátku. Váš Karel Höger,“ napsal jí jednou v žertu slavný herecký kolega, který dobře vystihl respekt, jaký budila. Byla nádherná, hrdá a vždy **svá**. A právě tahle její nezávislá povaha ji nakonec přivedla do problémů.

Marie Vášová **nedokázala mlčet**, když cítila bezprávi nebo hloupost. Svůj názor se nebála říct nahlas, i kdyby tím riskovala kariéru. Už v polovině 50. let vzbudila rozruch, když při pohledu na oficiální portrét komunistického ministra školství **Zdeňka Nejedlého** visící v chodbě divadla prohodila: „**Jak dlouho tady bude ještě viset ten dědek?**“

Kolegové zbledli – takové rouhání proti stranickému potentátovi mohlo znamenat malér. A taky znamenalo. Pár týdnů poté dorazily na vedení stížnosti, že prý členka souboru Vášová je „**politicky nevyzrálá**“ a „**nechápe novou dobu**“. Tehdy ji však ještě zachránilo její výjimečné umění a také přímluva některých vlivných režisérů.

Talent Marie Vášové byl pro stát zkrátka cenný – a tak jí ten „prohřešek“ byl odpuštěn. Herečka dál dostávala velké role a sbírala pocty – v roce 1961 jí byl udělen titul **zasloužilá umělkyně**.

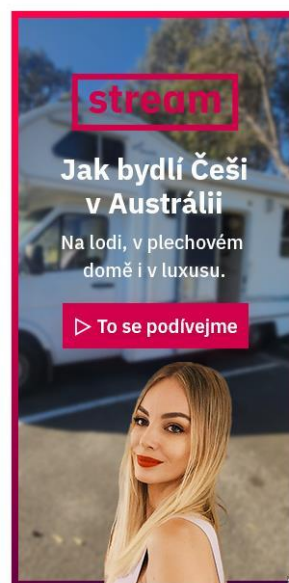
Jenže pak přišla doba, která nesnesla žádný vzdor. Po roce 1968 v Československu zavládla temná **normalizace** a komunistický režim začal tvrdě trestat jakékoli projevy občanské neposlušnosti. Marie Vášová i tehdy stála na straně pravdy.

Na konci 60. let se **ostře vymezila** proti zásahům stranických úředníků do fungování Národního divadla – veřejně protestovala, když nový režim po sovětské invazi začal z divadla vyhazovat „nepohodlné“ kolegy a dosazovat místo nich kádrově spolehlivé figury. Vášová cítila bezmoc a ponížení.

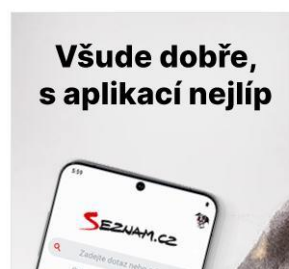
Přesto stále hrála, i když velké filmové role už nepřicházely. A pak se odehrála ona scéna ve volební místnosti, kterou jsme viděli na začátku. **Bylo jí šedesát let** a možná už neměla co ztratit. Před komisí, která dohlížela na průběh tzv. voleb, pronesla nahlas, že **bez možnosti volby to žádné volby nejsou**.

A to se v roce 1971 neodpouštělo. Vášová **okamžitě upadla v nemilost režimu**. Ze dne na den se ocitla na černé listině. V divadle i ve filmu pro ni najednou nebylo místo – její jméno se stalo **nežádoucím**.

Od té doby se na jevišti a před kamerou objevovala jen výjimečně. **Hereckých příležitostí razantně ubylo, jen paběrkovala**. Z někdejší

Reklama

hvězdy se stala polozapomenutá herečka.

Stihla už jen pár menších rolí, většinou navíc symbolických: režim ji například obsadil do válečného filmu *Osvobození Prahy* (1975) do role **opoziční poslankyně** Fráni Zemínové – tedy ženy, kterou komunisté považovali za nepřítele. Jako by Marie mohla už jen hrát ty, které nová moc nenáviděla.

Pomstychtiví mocipáni šli dokonce tak daleko, že se snažili **vymazat Vášovou z paměti publika**. Podle některých pamětníků byly v archívních rozhlasových hrách, kde dříve účinkovala, její repliky **nahrazovány hlasem jiné herečky**. Když odevzdaně seděla doma a z rádia slyšela místo svého záznamu cizí hlas, cítila možná, že tohle je skutečný konec.

Jednoho večera přišel domů její syn a spatřil, že maminka **bezmocně sedí na židli**. „Bylo mi jí moc líto. Trpěla, ale nemluvila o tom. Přitom byla velice činorodá. Neměla ve zvyku projevovat slabost, bolesti si zvykla nést sama. Přesto z ní vždy vyzařovala síla,“ popsal tu chvíli Josef. Jeho energická, silná matka najednou nemohla dělat to, co milovala nejvíc. Přišla o jeviště, o své publikum, o smysl života. Ale ani tak se **nezlomila**.

Marie Vášová nakonec musela opustit milované divadlo a oficiálně odešla do důchodu. Naštěstí aspoň televize na ni nezapomněla – **před kamerou stála naposledy v roce 1984**, kdy přijala epizodní roli v populárním seriálu *Sanitka*. V témže roce, dne 6. srpna 1984, Marie Vášová v Praze náhle zemřela na srdeční selhání. Bylo jí 73 let.

Ještě na jaře toho roku se objevila na obrazovce – šarmantní dáma s hlubokými očima, v nichž se zračilo všechno utrpení i nezlomnost osudu. Jako by se loučila s publikem, které ji kdysi tolik milovalo. Její jméno se sice v době normalizace nesmělo vyslovovat, ale pro mladší generaci hereček zůstala morálním vzorem.

Nikdy se nezpronevěřila pravdě. **Nepodepsala ponižující Antichartu**, nedala se zlákat k loajalitě výměnou za výhody. Raději tiše trpěla v ústraní, než by se vzdala své hrdosti. Její nejbližší na ni nikdy nezapomněli. „Myslím, že moje babička měla mnohem větší kuráž, než mám já,“ řekla o ní po letech vnučka Viktorie, která se narodila až sedm let po její smrti.

Zdroje:

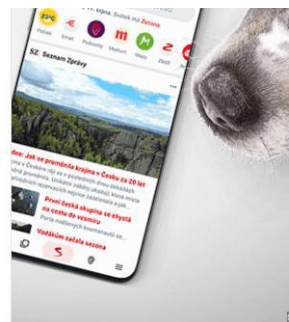
https://cs.wikipedia.org/wiki/Marie_V%C3%A1%C5%A1ov%C3%A1

https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/marie-vasova-herecka-film-narodni-divadlo.A210304_151324_filmvideo_kzem

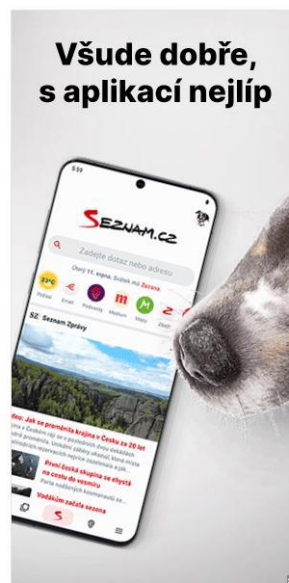
<https://nasregion.cz/uprimna-cestna-neuplatna-takova-byla-marie-vasova-coz-ji-pripravilo-o-pekne-role-122415/>

<https://zeny.iprima.cz/marie-vasova-z-filmu-pekaruv-cisar-kolegove-se-ji-bali-444210>

<https://www.i60.cz/clanek/detail/8906/marie-vasova-vzdy-elegantni->

Reklama

Reklama

